

Jugadora y juganera,
 juga ab daus y ab l' amor juga
 qui li vulga aná al darrera,
 si no 's vell en la carrera
 no crech que véncela puga.

Còpia fot. de A. Esplugas.

DE DIJOURS A DIJOURS

LA GUERRA EN LAS "ALTAS" REGIONES

En *Peret*, lo porter celestial, está amohinadíssim ab lo continuo repich de la campaneta del teléfono, que posa en comunicació las altas regions ab las baixas: lo Cel ab la terra.

Val á dir que, desde que la guerra entre Espanya y 'ls Estats *Bacóns* va endoyna, en *Peret* y tots 'ls demès empleats de la porteria de la Gloria treballan pitjor que camálchs: ¡alló es un obrir y tancar portas etern, apart de las mil y una comunicacions que 's reben á cada moment del *pis de sota* y que hi ha que posar desseguida en coneixement del Etern Pare, baix pena de pèrdua d' empleo y de ser enfornat una temporada per en Banyetal

Lo día d' *autos*, donchs, lo venerable porter del palau de la benaventuransa, no deixava de má l' aparato telefónich rebent noticias de la terra, que s' apressurava á transmetre á Nostre Senyor, qui assentat en lo cayre d' un rosat núvol, ascoltava 'ls missatjes terrenals, ab olímpica displicencia, mentres la cobla celestial que dirigeix Santa Cecilia, li regalava las orellas ab un *Noy de la Mare* inspiradíssim...

—No callará aquesta malehida campaneta!—exclama lo sant porter acostantse per centéssima vegada á l' aparato.

—*Cel*,—feu una veu robusta com de canonge reforsat.

—Aquí estich ¿qué s' ofereix?

—Comunicació ab Sant Pere.

—*Presentel*. ¿Qué voleu?

—Fará 'l favor de dirli á Nostramo, que 'ls espanyols li estém fent grans pregarias.

—¿Y ab quin motiu? ¿qu' es lo que desitjeu, veyám?

—La protecció divina.

—¿Contra qui...?

—Contra 'ls Nort-americanos, que, com sabeu, son una colla d' herejes...

—¿Y per qué, la protecció?

—Perque, per si no ho sabiau, 'ls hi hem declarat la guerra.

—¡Ay, grandíssims brétols!... ¿*Quare causa*, si 's pot saber?

—Perque son uns porchs!

—Malo.. Allavors Sant Antón hi tindrà que veure.

—No; son d' un' altra casta de porchs...

—¿Y qué voldriau vosaltres?...

—¡Ja ho podeu suposarl.. Vo ém la victorial

—¿Y quins ítuls alegueu per' alcansarla?...

—Los següents: Espanya es una nació eminentment católica, mentres que 'ls *bacóns* son uns malehits juheus. Nosaltres sostenim lo diner de Sant Pere..

—Que dit siga *inter-nos* á mí no me 'n arriba ni un xavo.

—Prou que li arriba al vostre Representant. Ademés nosaltres fem pregarias, professóns, novenaris. Farém que surtin las cucurullas; 's doblaran las missas; prodigarém 'ls escapularis tant ó mes que 'ls fusells. En una paraula, no deixarem pedra per remoure, ni bié per cremar, á fi d' obtenir l' apoyo de la Divina Providencia.

—¿Y de canóns que tal esteu?...

—Tal *cual*.. pero, 'ls altres están millor.

—¡Malo, malo'!...

—Donchs bé; esperém que vos que tant influhiu en las decisions del Etern Pare, apoyareu nostra demanda tenint en compte la justicia y la rahó que 'ns assisteix...

—Está bé, hi faré lo que pugui.

—Mil gracias; conservarshi per dalt.

—Apa, buenas!...

*
**

Tot just havia tingut lo sant porter temps suficient per trasladar la súplica del clero espanyol al Etern Pare, quan se sentí repicar la campaneta del aparato altre cop pero ab forma tan destrepada que fins Sant Geroni (que com de costum estava entregat á la meditació) no tingué altre recurs qu' agafar un pessich de cotò fluix d' un núvol proper y posarsel á las orellas.

Sant Pere corregué al aparato y s' entaulá la següent conversa:

—¿Qui sou vos que truqueu ab tan mal modo?

—Un cardenal, monsenyor Gibbons, arquebisbe de Filadelfia.

—Cap ahont cau aixó? respongué en *Peret*, poch enterat de lo Geografia.

—Cap als Estats Units...

—¿Qu' están en guerra ab la Espanya ¿no es aixó?

—Justa la fusta.

—¿Y qué preteneu?

—En nom de monsenyor Ireland, cardenal com jo, en nom de quinze bisbes católichs americans y de dos millóns de fidels, imploro la protecció divina á fi de que las armas americanas derrotin á las armas espanyolas.

—¿Pero no teniu en compte qu' Espanya també sollicita la mateixa gracia del Etern Pare?...

—No ho dupto; pero crech que Nostre Senyor 'n treurá més profit d' apoyarnos á nosaltres.

—¿Per qué?

—Per moltes rahóns. Es cert que 'ls espanyols son mes católichs, pero no son tan rics; per cada *missa* qu' ells gastin en honra del Altíssim, nosaltres podém gastá un dollar, que val cinch *missas* y... 'l cambi. Si ells perden, no per aixó deixarán de ser tan católichs com son, perque 'ls hi sobra fanatisme per aixó y molt mes, mentres que si nosaltres perdéssim, tothom us giraria las espatllas. En cambi, si guanyem, lo número de católichs creixerá desatinadament en la Unió americana puig ja 'ns cuydarem d' atribuir l' éxit á la intervenció divina.

—Pero ¿no considereu que pesan mes las influencias de setze milións de católichs, que las de dos milións?

—No importa. També á n' ells ja 'ls teniu segurs mentres que nosaltres, si no 'ns ajudeu, desdirém... En cambi potser per aquet medi lograreu que tot lo Nort-América 's converteixi y ja sabeu que 'l bon pastor ha de cuydar mes la ovella desgarrada que la mansa. Per altra part, tenim molts bons millóns per lo tresor de Sant Pere, y...

Lo Sant aludit feu l' ullet y suau com un guant:—

Vaja prou, estimat Gibbons—va dir—catòlics sou alguns de vosaltres y catòlics son ells, mes jo crech ab tu, que ls interessos del Cel están mes prompte ab vosaltres qu' ab los fills de la Católica Espanya. Descuyda; hi faré tot quant sápigam...

Y 'l celestial porter, en lloch d' enviar un recado á Nostre Senyor, com havia fet ab lo parte espanyol, ell mateix emprengué la pujada del núvol ahont l' Altíssim s' asseya.

Allí devant del Pare Etern doná compte de las dugas conferencias telefónicas y apoyá ab tant calor la súplica dels catòlics nort-americanos, que la divina contesta fou del tenor següent:

Tens rahó, vo'gut Pere; mal me sab perjudicar als llusos y fanátichs espanyols, pero totas las conveniencias de casa nostra, están avuy del costat dels altres.

Además 'ls d' Espanya ja que tenen l' adagi «*Fiate de la Virgen y no corras*» devían heverlo utilitat ¡*Fiat!*...

Y tot just pronunciada aquesta solemne paraula, l' escribent de setmana qu' era Sant Benet de Palermó, escrigué en lo Llibre del Destí las frasses: CAVITE, MANILA y... algun' altra.

Entretant Sant Pasqual Bailón que estava per allí prop adobantse las sandalias, rabiant com bon espanyol y tot retxinant de dents, cantava á mi'ja veu:

«*Vinieron los sarracenos
y nos molieron á palos
que Dios... ¡ayuda á los malos
cuando son más que los buenos!*»

Y afegi ab sorna:

—Y ara que 'ls meus compatriotas vagin fent novenaris y treyent á passeig las cucurullas!

BERTRÁN DE L' OS.

La professó vá per dins

JA estém á la cap-vuytada del Corpus mes ensopit que haurán registrat las crónicas de las festas que tenim religiosas que 'ns regalan grans espectacles gratuïts; del Corpus mes trist y manso que del meu recort s' ha vist; del qu' haurá fet, sense treurels, mes 'ls gegants, d' aburrit. Sense professóns, un Corpus, es lo mateix—si 's pot dir—que un reloje sense buscas, que una agulla sense fil, que un quinqué sense petroli, que una boia sense ví...
¿Y per qué aquest any—pregunto—no han hagut d' anar sortint las professóns, donchs, per fora pera goig de grans y xichs?
—Es perque (la gent murmura) la professó va per dins.—

¿Qué té que veure que vagi la professó per dins?—dich—Com mes professóns en dansa per fora y dins del País, mes y mes, al nostre entendre, podria donarse brill y donar llum á n' els altres païssos qu' están als llims en qüestió de fer boato quan se tracta de lluhir la levita ó la casaca, l' uniforme y 'ls bonichs perque ab festas com lo Corpus cap país del mon se ha vist que puga la competencia feros may per cap istil... Cap mes com la temporada de Corpus—si es que 's pot dir—per poguer fer la gran tropa 'ls que viuen del País. Ciris, creus, galóns, medallas, cascos y punyos brunyits, cordons y borlas y faixas, brodats d' or y encaixos fins, guants, pecheras adornadas, ab botóns de brillants richs... (signo de nostras grandesas

y fortunas á desdir, que tot plegat significa no estém tan mal com se diu) han quedat en l' abandono del despreci y del olvit. Cá! Si lo que convenia era: en lloch de suprimir las professóns ahont lluhiam nostres valors en perill, organisarne mes que antes, mes que altres anys —si 's pot dir—á fi de que 's convencessin tots 'ls nostres enemichs qu' encare 'ns queda vergonya per' vendrelshi, si es precís, y molts bemols sense música per fer frente als plans ruíns dels que 's creuen que la Espanya no té cadiras, ni llit... Vull dir que (d' haverlas fet) las professóns —tal com dich—á fi de que 's convencessin tots 'ls nostres enemichs, *otro gallo nos cantara* sieuent general desirij.
¿Empró, per qué —(jo pregunto)—no s' ha permés que sortís cap professó gens per fora pera goig de grans y xichs?...
—Es perque. (la gent exclama) ¡la professó va per dins!—

Lo *Fadri extern*, la *Pubilla* y 'ls *nanos*, es di. 'ls seus fills están malalts—egons contan, del trastorn y del neguit qu' han passat aqueixos dias del Corpus mes magre y trist qu' haurán registrat las crónicas de las festas que tenim religiosas que 'ns regalan grans espectacles gratuïts. 'Ls camálchs de dessota dels gegantins figurins han llensat la barretina y també 'ls trajos de dril, per mor de la *serranada* que 'ls hi han jugat 'ls edils fentlos passar un mal Corpus ab lo cos tot defallit, sense arreplegar *santissims*,

cantant 'ls goigs de Sant Prim... Y ab molta rahó se queixan del arcaldesch proceder, tenint en compte la seta d' havers' concedit permís de lluhir la seva fatxa, per excepció, perqué sí, no mes als noys de las trampas qu' es ja tot quant se pot dir. 'Ls aprenents com 'ls mossos de las botigas, ferits en lo seu viu amor propi, han alsat al Cel lo crit per no poguer fé 'l negoci dels taulóns á ral y á mitj. Las donas de la ginesta s' han tornat bojas —m' han dit;— 'ls fabricants de carmetlos no se 'n saben avenir; de cap ull —diuhen— no hi veuhen 'ls que havían fet á mils serpentinas de las llargas y paperets á bossins; puig ha sigut sa ruina aqueix crítich *Corpus Christ*. Las mamás cursis que teneu fillas per mereixe... ¡es dir! y que las portan á fira dalt d' un tau'ó presumint, per veure sols si hi arreplegan cad' any algún infelís, no poden pas acabarsho; están follas—si 's pot dir.— Y to'a la dependencia del comers gran y petit que seguint tot 'l curs feyan las conquistas d' improvis, ploran com á criaturas malehint lo seu destí. Al contrari de la tropa del cordó que—m sembla á mí—no li feya gens de gracia fe 'l plantó fins á la nit, cubrint to'a la carrera desd' anys há, de temps antich. Lo cas es que no m' explico 'l perqué no hagin eixit llargas professóns per fora pera goig de grans y xichs...
—Es perque (la Patria crida) la professó va per dins.—

PEPET DEL CARRIL.

ACTUALITATS

—Sr. Manel, si venen á bombardejar Barcelona y m destrossan la botiga de betas y fils ¿com ho arreglo?

—Jo li asseguro

—¿M' assegura la botiga?

—Li asseguro qu' un bombardeig vindria com l' anell al dit al Ajuntament, per portar á cap la Reforma. Un cop derruïts los edificis, posaríam en práctica lo projecte Baixeras, y podríam ocupar á tots los obrers que no tinguessin feyna.

COSTA.

—¿Un traidor que 's diu Aguinaldo, com si diguessim Propina? ¡Millor li escauria Contribució ó Eloronco!

—¡Los Guberns han de tenir energia! ¡Que vaig fer jo per dominar lo primer acte d' insurrecció del meu gendre! Esgarrapada al cantel! Y á la segona tentativa... una cadira entre cap y coll! ¡Ara 'l tinch mes manso qu' un anyell.

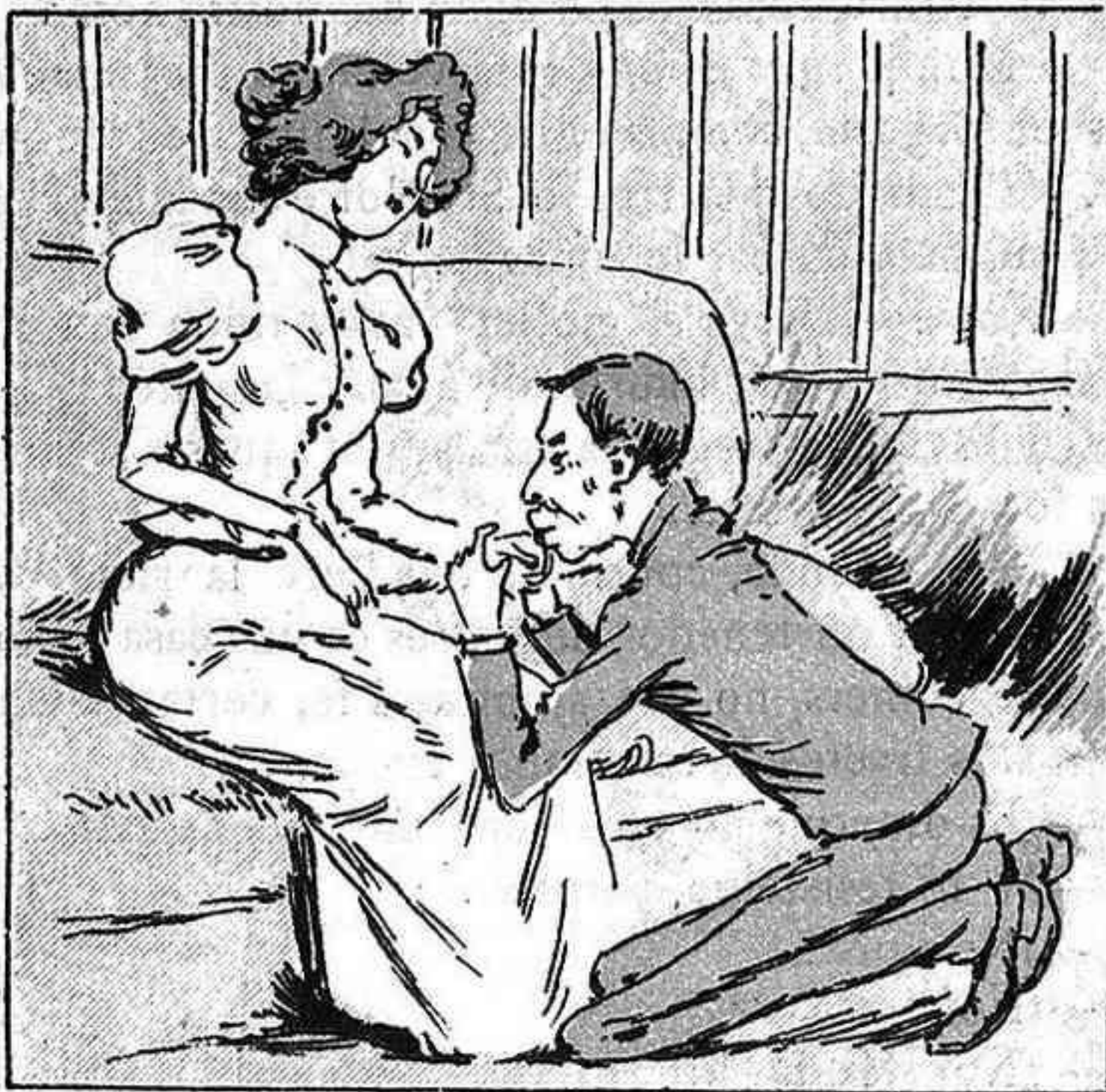
TREN D' AMOR

Lo Cupido seductor
té 'l càrrech de conductor.

Per en Paco y la Mercé,
la vella es un guarda-fré.

Buscant lo camí mes recte,
aquet soci es tren directe.

Tren de recreo, en vritat,
resulta la Soletat.

Pe 'l seu estat es la Carme,
verdader senyal d' alarma.

Y aquí tenen finalment
un trist descarrilament.

LO SR. NOFRE

La sé que revela poca criansa y es de mala lley treure 'ls drapets al sol als vehíns de la escala, que tenen ab un hom' certas confianças y expontaneitats; pero encare que 'l Sr. Nofre, pugui dirme que li jugo una mala partida, tinch de treure al sol, los drapets d' ell y de sa muller, la senyora Munda, pera que la relació verídica de las interioritats d' aqueixas dos personas, servesca d' escarment als incauts qu' enlluhernats per lo brill d' alguns centenars de monedas de plata, cometen la barbaritat de deixarse fermar pacientment ab la cadena del matrimoni.

¿Qué li faltava á n' al Sr. Nofre? Res, absolutament. Era viudo, sense familia, gosava d' una salut envejable y guanyava trenta duros mensuals, pe 'ls seus serveys d' escriptori á casa d' un conegut fabricant de farinas.

Home económich, com era, hasta l' extrém de fumar sempre de las petacas dels altres y aprofitar las americanas que deixava de recó 'l seu principal, fins una mulata qu' aquet tenia al seu servey, no cal dir qu' ab los seus trenta duros era un reyetó, y qu' hasta podia permetres lo luxu d' anar algunas festas al teatro ahont hi havia exhibició de pantorrillas—cosa á la qual era molt aficionat—y fer d' en tant en tant algún regalet á la seva dispesera, senyora que 's tractès de lo que 's volgues, no havia sigut may escassa pe 'l Sr. Nofre.

Pero, alló que passa:—Miri, senyor Nofre, que quan menos s' ho pensi, pot caure malalt, y en aquet cas desgraciat, no hi ha persona que cuydi com una esposa amantíssima.—Miri, senyor Nofre, que 's farà vell, y quan voldrá un apoyo ja no hi será á temps ó será pitjor lo remey que la malaltía, porque ó bé haura d' arplegar una senyora d' edat ó corre 'ls perills que pot proporcionar lo casarse ab una dona jove.—Miri, senyor Nofre, que jo li sé una senyora reposada—trenta anys y deu mil duros—que pot fer la seva felicitat—Miri, etc., etc.

Resumint; tantas cosas li feren *mirar* al senyor Nofre y tantas donas li oferiren, qu' aquet va arriarse á figurar qu' un home lliure si no está com lo peix al aygua y no es rich, es porque no vol, y 'l dia de Sant Nofre del any passat, va portar al altar á una solterona bastant ben conservada, qu' excepció feta de las dents, que las usava postissas, d' un ull borni, que li desperansava un poch la fesomia, y del nás que li mirava cap al cel, com si estès fent oració, era una Venus capás de satisfacer al home mes exigent en qüestió d' hermosura.

Además la Munda era capitalista; tenía cinch mil duros en *Cubas*, guanyats á copia de suhors... y de fredors, per l' autor de sos dias, qu' expenia horxatas geladas.

Los primers dias de matrimoni, foren pe 'l senyor Nofre, una espléndida lluna de mel; pero embafats ja 'ls dos cónyuges del repertori de paraulas dolsas que s' usan en aquets casos, tots dos comensaren á treure las unglas; la Munda declarantse mestressa única de la casa y 'l Sr. Nofre pretenent no deixar interrompudas sas arreladas aficions al art escénich coreográfich.

Quan la Munda va enterarse, per boca del seu mateix marit, de que aquet se proposava concorre á un teatro ahont sortían donas poch escrupulosas, qu' ensenyavan las pantorrillas, y casi, casi, tot lo que hi ha d' ensenyable, van agafarli una série d' accidents nerviosos—fingits per supuesto—y 'l pobre del senyor Nofre, tingué de desistir dels seus propósitos y corre á buscar vinagre, pera calmar los nervis á la seva dona mentres li deya espurnantli 'ls ulls: ¡Munda, Mundeta, terroset de sucre, sosségat que no hi tornaré més!

Aquestas exclamacions, sortidas del fons del cor del Sr. Nofre, foren la perdició del nostre home.

La Munda, qu' es una gata vella, ab mes manyas qu' en Sagasta, compregué la debilitat del seu marit, y á cada dos per tres lo Sr. Nofre havia de corre á la cuyna á buscar lo vinagre.

—Nofre—li deya sa muller—avuy tinch una migranya horrorosa; haurías de agafar la galleda, fregall y bayeta; y fregar la escala, qu' aquesta setmana 'ns toca á nosaltres...

—Pero, Munda, considera que seré la riota dels vehíns. Tot un tenedor de llibres d' una casa important de comers, no pot ajupirse á fer certas feynas, com si 's tractès d' una humil criada...

—¿Es dir, que no vols donarme aquet gust?

—M' hi resisteixo, porque...

—¿No vols?...

—¡No!

—¿No? ¡Hi, hi, hi!

Uns quants xiscles esgarrifosos, y accident al canto.

Y l' infelis del Sr. Nofre, després d' haver retornat á sa muller, no tenia mes remey qu' agafar la galleda, fregall y bayeta, y anársen á treure brillo á las rajolas de la escala.

Per aquet sistema, va lograr la Munda, tenir en son marit una criada sense salari; mes encare, una criada que li entregava religiosament los trenta duros que guanyava portant los llibres del comerciant de farinas

Lo senyor Nofre portava al llit lo xocolata y la llet á sa muller y quan aquesta 's llevava ja trobava l' olla al foch, y la carn y la pilota y tot lo necessari pera aconduhirla. ¿Y saben com pagava la Munda aquet servey matinal á n' al seu marit? Passantli comptes de lo que havia portat ell de la plassa, y moventli un escándol horrorós, quan no li donava una fregada d' orelles, si havia pagat los sigrons massa cars ó si ab la carn s' havia deixat donar massa os y pellerinas.

Tots aquets serveys imposats per la Munda á n'

en Nofre, feyan qu' aquet no pogués acudir al escriptori, ab la puntualitat qu'era de desitjar, sent aixó causa de que 'l comerciant de farinas, després d' haver représ diferentas vegadas al seu tenedor, un día qu' estava mes malhumorat que de costúm, lo despedís de sa casa.

La Munda, en lloch de pendre pacientment aquesta contrarietat, ja qu' ella n' era la única causant, va esgarrapar á n' en Nofre, deixantli la cara com un cedás, y en Nofre, qui per fi va comprendre que s' havia casat no ab una dona, sino ab un diable, va agafar, fora de sí, una vara, y va clavar ab ella tal *tunyina* á n' aquella fiera, que va deixarla per morta sota una taula.

Després de la palissa vingué 'l divorci.

La Munda s' ha anat menjant los diners que li produhí la venda de las *Cubas*, á un tipo molt baix, á causa de la guerra, y dintre de poch, si 'l cel no disposa, haurá de fregar rajolas, primera baixesa en que va fer caure á son marit.

En Nofre s' ha vist obligat á *exercir* de llimpia-botas.

Es cert que sa muller ha tingut lo cástich que 's mereixia, pero aixó no 'l treu en ell de sa situació aflictiva, y sovint se 'l sent murmurar, mentres genolls en terra enllustra las botas dels parroquians: *El buey suelto, bien se lame*, y altres cops: «Quan un home està tot sol, etc.»

A. GUASCH TOMBAS.

Íntimas

Vaig jurarte mon amor
y he faltat á ma promesa,
pero junt ab lo pecat
porto avuy la penitencia,
puig crudel remordiment
m' acusa tan gran vilesa,
y lo corch d' ingratitude
poch á poch mon pit rosega.

Quan passas per aprop meu
quantas cosas te diria!...
penas que guarda mon cor,
queixas que amargan ma vida;
mes no puch contarte res
perque 'l mon murmuraria
y la calumnia al instant
ta virtut faria micas,
y essent honrada com ets
deshonrada semblarias...

¡Y m' haig d' abstindre de tot
hasta de poguert' somriure,
tenint fam d' ésse aprop teu,
ben aprop, mentres jo visca!...

VALENTÍ CARNÉ.

La Sala gran

EPÍGRAMA

La filla gran de 'n Pau Sala
es promesa ab en Batista,
president d' un club carlista
que va inaugurar-se ahir.
La sala del club es xica,
y 'l president se proposa
una de mes espayosa
dintre de poch construhir.
La noya, 'l nou local prompte
que s' inaugurés voldria;
y en Batista l' altre día
me deya d' aixó parlant,
que pensa avants de casarse
poguer donarli aquet gust,
y dintre de mitj mes just,
estrenar la Sala gran.

PEPITO LLAUNÉ.

CANTARELLAS

Dos cosas hi ha en aquet mon
que no 'm deixan dormí en pau,
y son: tenir molts *inglesos*
y 'l no tenir cent mil *naps*.

Parlant jo ab la Pura un día
tant me vaig entussiasmar
que la vaig besá... y son pare
deu cops de puny me va dar.

R. BALCELLS BELLVÉ.

Lo día que vaig casarme
pedregava de debó
y 'm tocá una pedra grossa
que 'm va fe una banya al front.

No 'm busquis 'l cos, nineta,
que no 't pot ser gayre bó
perque soch del distingit
y gran cos de *polissónts*.

MIQUELÓ MASQUET RASCLÉ.

Bibliografia

De la cada día mes important revista catalana titulada *L' Aureneta*, hem rebut:

Renyinas d' enamorats, diálech en prosa escrit per D. Lluís Millá y estrenat, segons diu la portada, per la companyia de don E. Borrás y representat en varios teatros de Catalunya.

Com no hem vist representar dit diálech en cap de nostres teatros, hem tingut la curiositat de llegir-lo y hem vist que 's tracta d' una obra tan similar á *Las campanetas*, sarsuela arreglada á la escena catalana per los Srs. Colomé y Vidal Valenciano, que no hem duptat ni un sol moment de que tant *Renyina d' enamorats* com *Las campanetas* havían sortit de la mateixa font; y, per lo tant, la obra del senyor Millá no acusa cap novetat, puig la dels Srs. Colomé y Vidal data del Febrer del any 1873, que fou estrenada en lo teatro Circo Barcelonés.

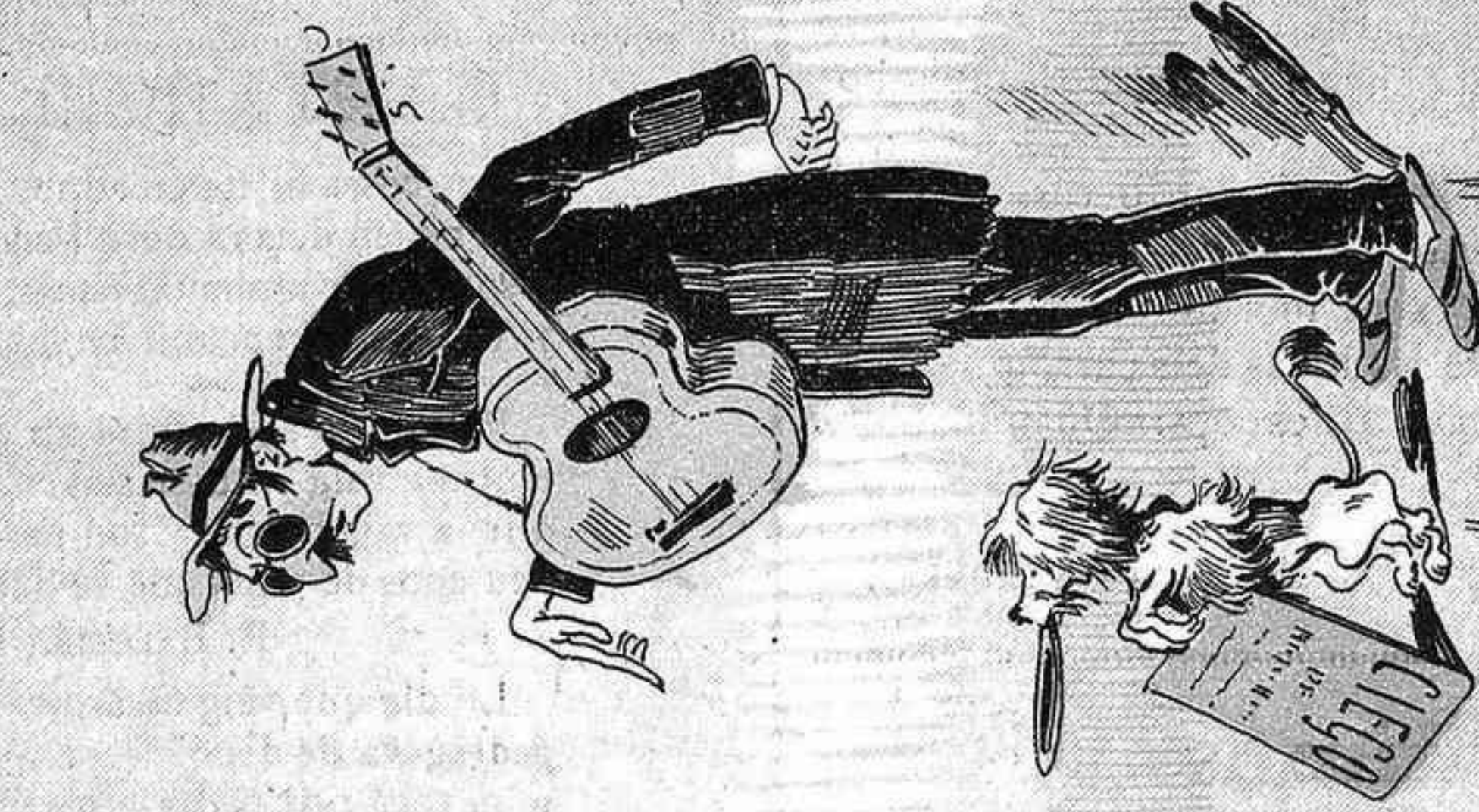

LA TOMASA NAERAS BARCELONINAS

Per J. LLOFART

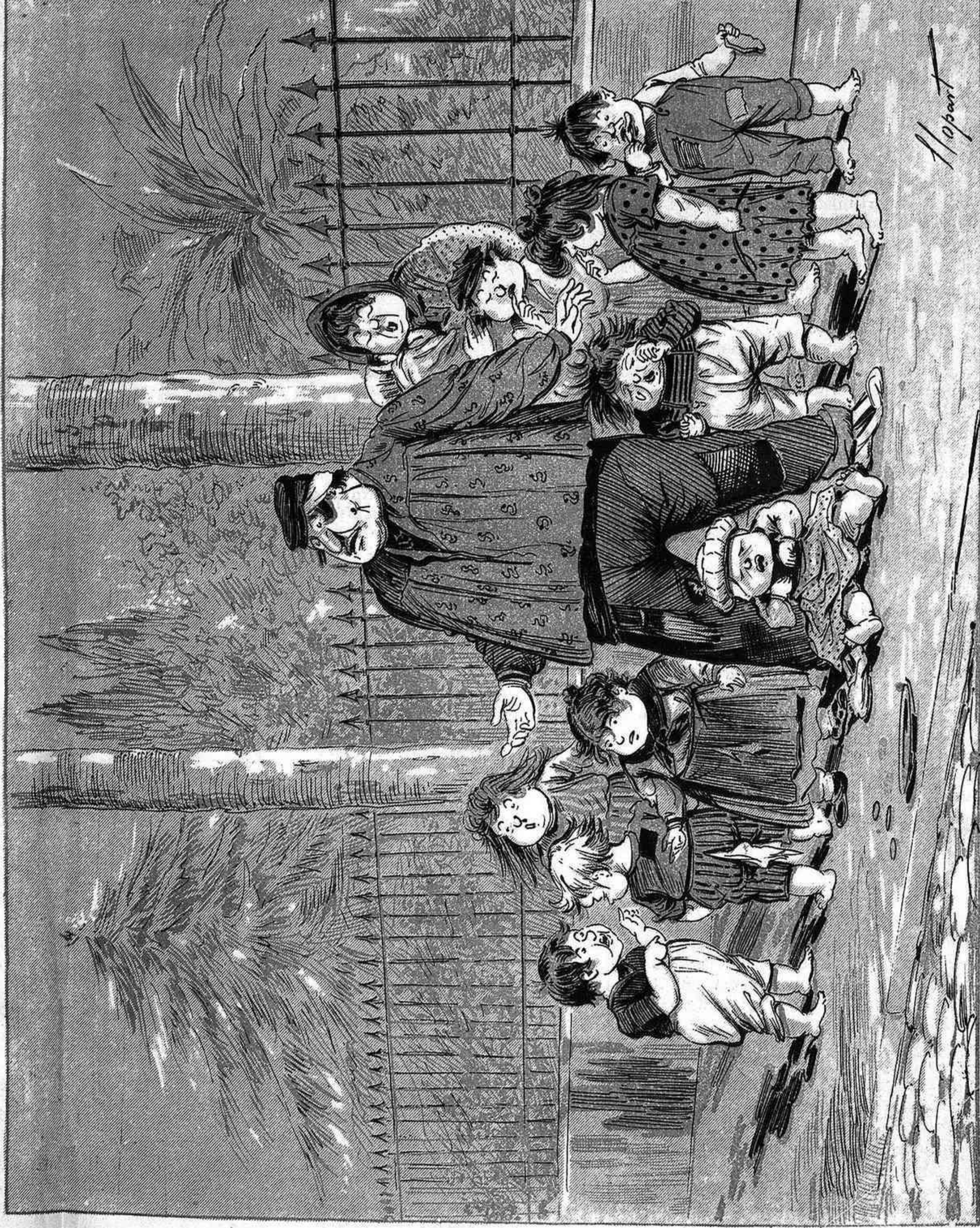
Avants de sortir de casa, l'infelís víctima d'una barrinada no s'escuyda d'esgroguehirse la cara ab polvos de safrá, ni de repintarse ab vermellò las tres llagas de la cama.

— ¡Tens lo quadro al revés!... ¡Xelín, 't pégol!
(Això demostra clá si aquet es cego)

— ¡Tingan llástima y compassio d'un pobre macamista viudo, que á la flor de la seva juventut está faltat de salut y de forsas... per sostenir la famí-
lia!

— ¡Senyoras y senyorets: Allarguin la valentat d'un centimet per un llonguet per la família! Ab la festinomia de la cara ja se 'ns arripara la trista necessitat de vuyt dias que no tastem calent de resultas d'un servidor, qu'estich amputat de la viga de l'esquena y l'esposa ab un nús al budell gros, de resultas del susto de la explutació d'una frábica de samarretas!...
(¡Els murrís! ¡Passan de llarchi!... ¡Aixís 's trenquessin la nou del coll!

Llofart

NOVETATS

Exit franch y complert obtingué la comedia del festiu escriptor *Melitón González* titulada: *El Regimiento de Lupión*, sent son argument una acertada crítica del servey militar obligatori y donant lloch las ventatjas é inconvenients del mateix á un gran número de escenas y situacions cómicas en que hi abundan los xistes de bona lley.

La execució acertada, ab tot y no ser la obra esmentada de la índole de la companyia.

Dilluns últim, tingué lloch l' estreno de un saynete de D. Tomás Luceño, titulat: *La niña del estanquero*. Lo milló honor que li correspondria á aquesta obra fora que son autor la enterrés, y, per lo tant, la companyia Guerrero no s' honraria ab semblant joya.

Lo públich ab tot y ser lo distingit dels dias clássichs la va rebre ab molt desagrado en son final.

Por ahir estava anunciat *El hombre negro*, última obra de la inspirada ploma del gran Echegaray.

TIVOLI

CIRCO EQUESTRE

Lo debut de la setmana ha sigut *Mlle. Evelina*, anomenada la *donna diabólica*, qual adjectiu li assenta admirablement ja que sos exercicis de dislocació son verdaderament extraordinaris, havent causat gran admiració.

Hi ha en porta nous é importants debuts, entre ells, Mr. Malleu, ab sos lleóns amaestrats; clowns Tonino y Antonet, y los artistas Mr. Manzoni, O'Connor y Rysello.

Per noticias fidedignas que 'ns han sigut comunicadas per la Empresa, lo clown anomenat Brossa, que debutá la setmana passada, pot y deu usar aquet nom ja que és lo seu, sent complertament infundat sigui en Cerra ab qui nosaltres lo confoniam, ja qu' aquet se troba actualment treballant en un dels circos de Madrid.

Al César lo que es del César.

GRAN-VIA

Altra obra té la companyia de sarsuela d' aquet teatro, que la pot fer figurar per llarch temps en los cartells.

La obra de referencia es la coneguda sarsuela *Aqua, azucarillos y aguardiente*, que ha tingut extraordinari éxit per s' acertada execució, distingintshi en gran manera las Sras. Garcia y Gómez y los Srs. Güell, González y Alfonso.

Ab dita obra té un company de forsa *La Viejecita*, obra que continua representantse á diari y que per l' esmero y acert ha merescut la predilecció del públich.

Desde dilluns alterna ab la companyia de sarsuela, una coreogràfica, dirigida per lo Sr. Perfetti, havent sigut sumament aplaudida y en particular las Sras. Monroch y Cantini, que son dugas *barbianas jembras*.

Creyém qu' aquet teatro será lo predilecte de nostre públich en lo present istiu, ja qu' impera en l' Empresa un viu desitj de complaure al públich, no reparant sacrificis de cap classe.

CONCERTS D' EUTERPE

Vist lo extraordinari éxit y notable resultat que obtingué lo concert inaugural de la present temporada, sabém que la Junta Directiva de la Societat está preparant un variat programa pera lo segón concert que tindrà lloch en lo próxim divendres dia 24, festivitad de Sant Joan.

UN CÓMICH RETIRAT.

CAIXALADA

Un cuyné que un cigarrillo 's va fumá mentres l' olla al foch tenia, va notá qu' aquesta 'l tapadó, envejosa, alsava, perque vejès qu' ella també fumava.

M. CARBÓ D' ALSINA.

Entre garenos

—ADEU, Lloro.

—Adios, Mustela.

—¡Ahl Ascolta.

—Noy, vaig cremat.

—Vina aquí, no siguis *nyébil*.

—No m' insultis, cap de pá, perque d' una gran boleya faré pols dels teus caixals.

—¡Recristina, com las gastas! Dispensa, si t' he enfadat.

—Es que ja no admeio bromas de las que 'm feyas avants.

—¡Qué dius ara! Esplicam prompte si t' han nombrat diputat de la tribu de garenos que vegetém aquet Piá.

—No es aixó, pro t' asseguro que ja no aniré esquilant com avants gossos y gossas per dos miserables rals.

—Bueno, esquilarás relojjes que si fá ó no fá es igual.

—Res d' aixó, me caso ab una que te monissos en gran.

—¡Y que tal es la xaveya?

—Rossa com un escarbat.

—Deu ser de la rassa nostra...

—Es la filla del Balá, un payet qu' ha fet molts quartos negociant ab animals.

—¡Qué dius ara! ¡La Tuyetas!

¡Es impossible! ¡Es engany!

Tu d' un disgust vols matarme y no sè si ho lograrás

—Es cert, y 'n puch donar probas;

mira, ahí 'm va regalar aquet ris de cabells, negres y finíssims com l' espart.

—¡Ahl ¡Pérfida! ¡Dona ingrata!

'm portavas enganyat

y 't juro que ma venjansa

á miy mon assombrará.

—Per avuy deixemho corra,

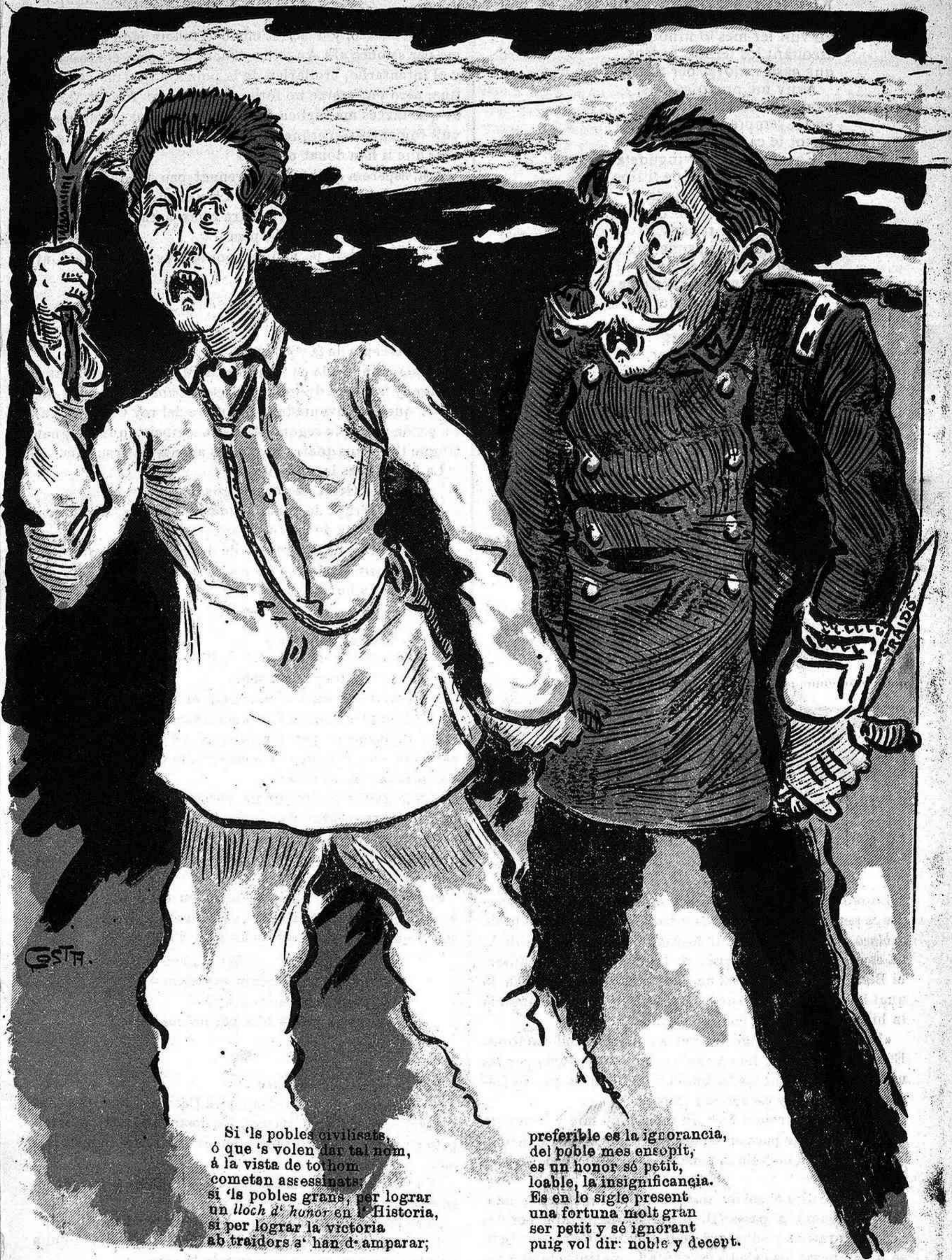
y ara aném á cal Torrat

y allí farém los cinch céntims

perque avuy celebros 'l sant.

FRANCESCH COMAS.

DEWEY L'ASSESSI Y 'L TRAIADOR AGUINALDO

Si 'ls pobles civilisats,
ó que 's volen dar tal nom,
à la vista de tothom
cometan assassinats;
si 'ls pobles grans, per lograr
un lloch d' honor en l' Historia,
si per lograr la victòria
ab traïdors s' han d' amparar;

preferible es la ignorancia,
del poble mes ensopit,
es un honor sé petit,
loable, la insignificancia.
Es en lo sigle present
una fortuna molt gran
ser petit y sé ignorant
puig vol dir: nobls y decept.

ULTIMATUM

No 'm vinguis mes ab romansos,
no vull fer mes lo ninot
ascoltant los termes gansos
que gastas, noya, per tot.

Avuy me proposas cols,
demá me demanas naps,
en tot sempre hi posas taps,
de tot te cansas y 't dols.

Encar qu' ets revingudeta
y m' entusssiasmas pe 'l tipo,
al tractarte una miqueta
perdo l' il-lusió y m' empipo.

T' inculcava resolut,
un génit de mes prudencia...
pero en va tot ha sigut;
he perdut temps y paciència.

En fi, no poguent fer net
en lo teu terbol pensar
t' envió l' escrit aquet
per nostre festeig plegar.

Del teu génit escamat
so fet aquet pensament,
no 't creguis que so un ingrát,
ja sabs tu sobradament
que no tinch lo cor de boix...

Si 't planto, es perque 'm mareja
pensar que qui va ab un coix
á la fi també coixeja.

Te planto perque no faig
per tu, y tu no fas per mí,
y per no donarte empaig
l' últim mot te vaig á dí:

Te planto... perque ets menuda
y tal volta creixerás...
com que creixent molt se muda
poisé 'l génit mudarás.

EMILIO SUNYÉ.

Lo modern Jeremias, ó siga l' actor Sr. Vico, qui sempre 's pensa astucias teatrals y frasses per l' estil de la de la blusa y las alpargatas, á fi de cridar l' atenció del públich, ha explicat fá poch l' argument d' un monólech del Eussebi Blasco, quin monólech ha d' estrenar dintre de poch, lo qual ha sigut causa de que dit autor, sentintse remoguda la bilis, hagi fet públicas las següents ratllas:

«Parece que yo tengo desgracia con los grandes actores. El día del estreno del «Angelus» me pone Mario por las nubes, y naturalmente, se enoja el público de que le impongán la obra, y escapo por milagro.

Ahora va á estrenar Vico un monólogo mio y 'e cuenta al público lo que pasa en él, en dos palabras, del principio al fin. ¡Pues ya no vale la pena! ¡Hay que darlo por representado!

¡Que bien dijo el sabio: *Stultorum infinitus ets numerus!*»

Naturalment al passar D. Emili Mario 'ls ulls per las anteriors ratllas y sobre tot pe 'l terrible *llatinasso* final, se li han posat los cabells de punta y sentintse també re-

moguda la bilis ha fet públich en castellá, lo que 'n catalá hauria expresat ab los següents termes:

«*Stultorum infinitus ets numerus!* Entre aquets ximplés me coloca mon estimat y antich amich, l' eximi escriptor Eussebi Blasco, y d' aquet modo agraheix mon entusiasme per sa obra «El Angelus». Fácil me sería contestarli, y al intentarho, brollarian de la ploma adjectius calificatius; pero prefereixo no ferho, devant del fundat temor de que tatzés ma réplica d' exabrupte, quant precisament vull fugirne sols perque la réplica no s' assemblés á las líneas que li han donat origen.»

Ara, esperém qu' en Vico, prenent peu d' aquestas manifestacions, farà la bogadera, á fi y efecte de que tothom ontri en desitjos d' anarli á veure representar lo monólech, quin autor l' ha tractat de neci.

Y al cap de vall, ja veuran com la sang no arribará al riu.

¡La qüestió son rals!

«Una receta de fa 6000 anys.

Ha sigut indicada pe 'l professor Macalisher, de Cambridge, y 's tracta d' una solució pera evitar la cayguda del cabell, que fou inventada per la mare del rey Chata (ó Xato) según rey de la segona dinastia egipcia, quin regnat tingué lloch uns quatre mils anys avants de Jesucrits.

La fórmula es la següent:

Greix de pota de gos, 1 part.

Fruyt de la palma (dátil) 1 part.

Pota de burro, 1 part.»

No responém de la eficacia de la receta, perque son autor va ficarhi la pota, ó las potas; ja ho venhen: pota de gos y pota de burro.

Habló el buey y dijo «mú»

Va parlar lo general *Cosí d' en Rivera*, y no va dir res.

Al menos 'n descárrech seu.

Va parlar de diners entrégats al assessi *Propina*, 'l qual va creure convenent embutzacársels, mao-mao, sense donarne ni per fer la copa a's demás cabecillas; pero ara, com sempre, ha succehit alló de *todos son honrados, pero la capa no parece.*

S' han gastat molts diners, pero no 'ns en ha lluhit lo pel als pobres espanyols.

Va parlar lo Sr. Marqués de l' Astella, pero fins ara no ha justificat la pensió vitalicia hereditaria, que li fou concedida.

Segón sas expressions, va deixarho tot com una bassa d' oli; pero ara resulta qu' aquest oli era bullent, y ja es sabut que l' oli bullent té malas bromas.

Jo crech qu' aquet general
nos vé ab merengues y mimos,
pero com que 's diu *Cosí*
'ns ha prés á tots per *primos.*

Per tranquils, los yankees.

H un dit que en lo cas de que en Cervera, avants d' entregarlos hi 'ls nostres barcos, los destruhís, nos los farian pagar per nous, exigintnos ademés una forta indemnissació.

¡Y ara! Nosaltres teniam entés que cada qual pot fer de *su capa un sayo.*

Pero ja que no es aixís, ja sabém com fer diners.

La senyora que viu sobre la nostra Redacció, te una criada barruera, que li trenca tota la pisa.

A primera vista, sembla que si algú ha de cobrar lo trencat, es la senyora, perquè la pisa era ben seva. Donchs, no senyors, segons los yankees, som nosaltres. Aixís es, que á la senyora de dalt ja li hem fet los comptes. Per una dotzena de plats, tant, per una sopera, tant mes; per una gibrelleta fina, quatre pessetas.

Indemnisació: 100 duros.

La indemnisació es pe 'l soroll que va fer la pisa, al trencarse.

¡Y que molts anys conservi 'l cel á la nostra vehina, una criada tan barruera!

*

Lo periódich francés *Le Gaulois*, ocupantse de la guerra hispano-americana, diu qu' avuy Espanya pot obtenir encare una pau honrosa, *perque la lluyta ha sigut honrosa per las nostras armas.*

—¿Que deya alguna cosa?...

*

En lo teatro *Gaité* de París, s' ha celebrat una funció á benefici dels ferits espanyols, en la que prengueren part desinteressadament, molts artistes francesos.

L' actor Coquelin y la trágica Sarah Bernard van dirse *Andana*, ro contestant sisquera á la invitació que pera cooperar á dita funció benéfica va dirigirsels, porque, segons se diu, temeren que 'ls nort-americans se cremarian y no podrian obtenir cap mes contracta ventatjosa pera 'l pais dels tocinos.

Salvo millor parer, nombrém á la Sarah y á n' en Coquelin, porquers honorífichs..... ¡y hasta la vista!

*

Ha mort lo nen Ricardo Badias Ballell, preciosa criatura de poch mesos, qu' era tota l' alegría de sos pares.

Acompanyém á n' aquets en lo just dolor qu' experimentan y 'ls recomaném molta resignació pera soportar tan sensible pérdua.

*

Un catalá amich nostre, lo senyor H....., ha inventat un nou sistema de torpedos eléctrichs, que, segons parer de personas peritas, podria donar magnífichs resultats en la guerra qu' estém sostenint ab los Estats Units.

Si no s' ha somés ja, dit projecte de torpedos se someterá dintre de poch dias á informe de la Comissió técnica de Marina.

Desitjém al nostre amich un informe favorable y li recomaném que, per ara, no dongui details del seu invent, puig no faltan may—y podriam citar varios casos—industrials poch escrupulosos pera donar com á propi lo que 'ls altres descubriexen.

*

Pera la próxima temporada d' hivern, han sigut contractats pera lo teatro de Romea los primers actors don Iscle Soler y D. Enrich Borrás.

Ab aqueixos artistes y los que ja anunciarem en un de nostres números anteriors, queda ja format lo quadro de primers artistes.

Felicitem á la Empresa per l' acert qu' ha tingut contractant lo mes granat que posseheix lo Teatro Regional, no duptant que 'l complement será molt digne dels que té compromesos.

SECCIÓ TELEGRÁFICA

NOVA-YORK.—Un empresari de teatros d' aquesta ciutat al enterarse de que la eminent trágica Sarah Bernat, havia sigut invitada á pendre part en la funció á benefici dels ferits espanyols qu' últimament ha tingut lloch á París, va telegrafiar á dita senyora, amenassantla ab no contractarla més, si acceptava dita invitació. La Bernat va contestarli que *la qüestió son quartos*, y que per lo tant, podia estar sense cuydado.—P. Orcada.

WASHINGTON.—Lo di-vi Sampson ha comunicat á n' en Cervera que si destruheix los barcos de la esquadra espanyola, avants d' entregarlos, s' en farà set pedretas. L' almirant espanyol per guanyarse la voluntat del nostre gran marino, li ha enviat dos *cortes de...* pantalóns; un per ell y l' altre per en Mac-Kinley.—Benfet.

WASHINGTON.—Lo Govern ha felicitat á n' en Sampson, per l' amenassa dirigida á n' en Cervera pera 'l cas de que destruis los barcos, puig encare que nosaltres destruïrem lo *Xerric-xerrac*, estém convenuts de que en aquet mon de monas, qui té mes poca-vergonya, guanya.

MADRID.—¡Teretereri! Tinch lo gust de participar á la Redacció de LA TOMASA que la escena espanyola está á la última pregunta, y que jo soch un actor, pare de familia, que haig de enginyarme pera guanyar lo pá d' una idolatrada esposa y dels fillets del meu cor; Ah! Oh! Uh! Ara estrenaré un monólech de 'n *Sebio*, molt rebonich que parla d' aixó, y d' alló, y si 'l públich no l' aplaudeix y no ompla cent nits de carrera lo teatro no tindrà vergonya.—Jeremias V. Hico.

MADRID.—Suposo qu' en Jeremias ja 'ls haurá explicat l' argument del meu monólech. ¡Després ja no farà gracia; Lo mateix va passarme quan en *Milio* va estrenarme alló altre! ¡Que n' hi ha de ximples en aquet mon!—Sebio.

MADRID.—Tinch entés qu' en *Sebio* m' ha tractat de ximple.

No vull enfadarme... porque 'n faria massa.—Milio.

MADRID.—M' han dit que diuhen que m' han dit ximple, pero jo, fentlo, campo.—Jeremias

MADRID.—¡Tothom 'm té al dit al ull, y 'n bona fé que no sé qué volen! ¡Diuhen que no vaig fer res de profit? Donchs qu' hi vagi un altre... Si jo repartint *cinquenas*, no vaig arreglarho, m' hi jugo la pensió... d' un altre, que no ho arregla ningú.—Cosí d' en Rivera.

LABERINTO, Á LA HORA DEL ÁPAT.—Sé veuhen venir uns bultos estranys. Se diu si son modernistas. Se diu si han de fer una tragedia *pega-grega*. Hi ha tomáquets preparats.—Magall.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

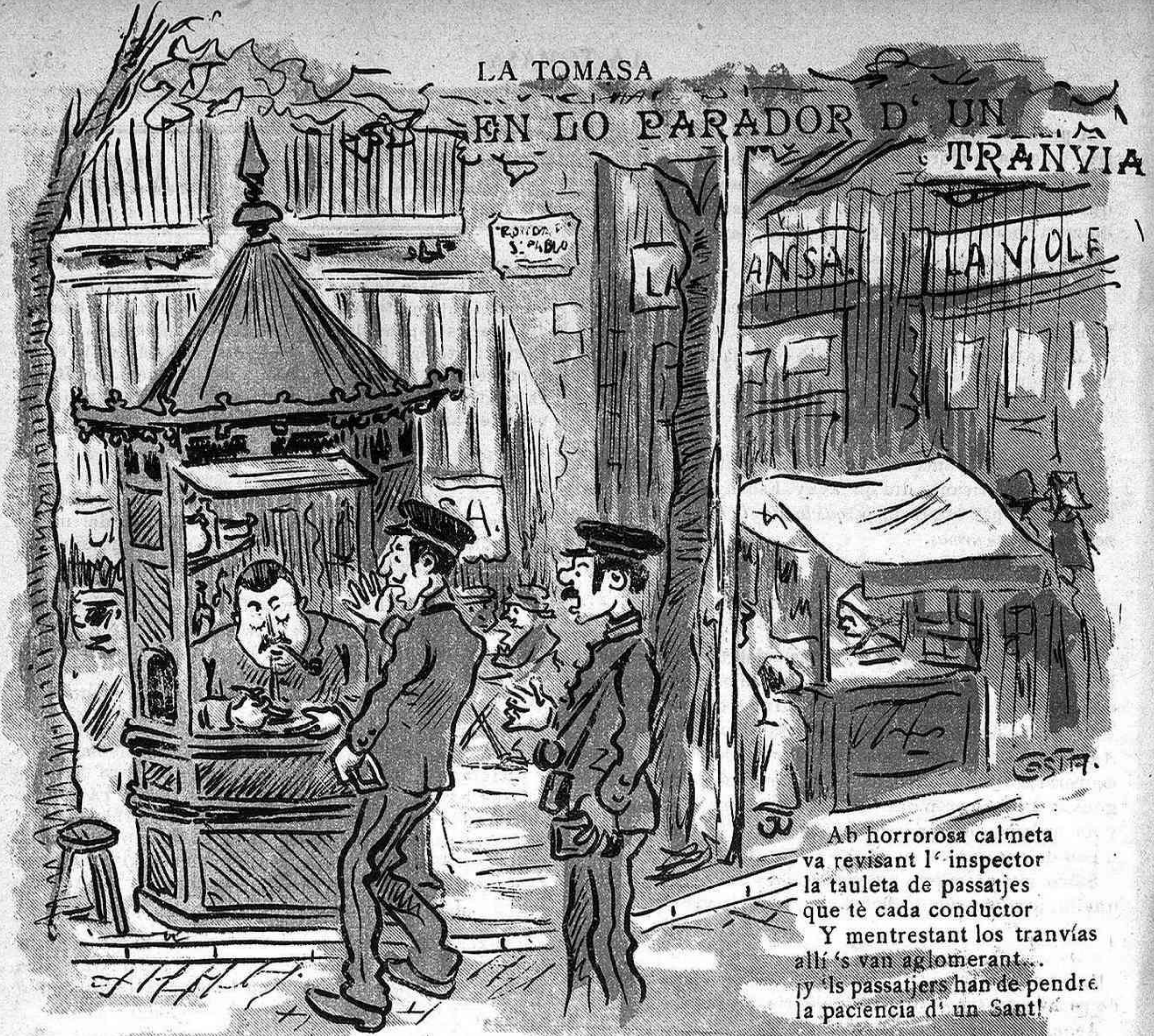
Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 " "
Extranger, id.	2'50 " "
Número corrent.	0'10 " "

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LA TOMASA

EN LO PARADOR D' UN TRANVIA

Ab horrorosa calma
va revisant l' inspector
la tauleta de passatjes
que tè cada conductor
Y mentrestant los tranvías
allí 's van aglomerant...
y 'ls passatgers han de pendre
la paciència d' un Sant!

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

Un licor doblat primera,
interjecció invers segona
y nom de poble 'l Total
no molt lluny de Barcelona.

R. CAMPINS.

TARJETA

Teresa Saledrich Troferro

Formar ab las anteriors lletres, de-
gudament combinadas, lo títul d' un
drama catalá y 'l nom y apellido del
seu autor.

R. G. G.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home (dimin)
- 3 2 5 6 5 6—Apodo d' un torero.
- 2 5 7 4 5—Nom d' home.
- 7 2 5 2— » de dona.
- 3 4 1—Part del Univers.
- 1 6—Nota musical.
- 7—Consonant.

JOSEPM ROGER.

ROMBO

.....
.....
.....
.....

Sustituir los punts per lletres, de
manera, que llegit vertical y horison-
talment, donguin los següents resul-
tats: 1.^a ratlla: Consonant; 2.^a: Apelli-
do; 3.^a: Nom d' home; 4.^a: Astre; 5.ª:
Eyna de fuster; 6.ª: Adjectiu; 7.ª: Vo-
cal.

R. G.

GEROGLÍFICH

T V
I I T I I
T O T O
M V I I

ANGEL CATALÁ

GEROGLÍFICH COMPRIMIT

	O I I I	
--	---------	--

JOANET V.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 510

Xarada.—Per—diu.
Anagrama.—Pau—Upa—Pua.
Tarjeta.—Maria Rosa.—Angel Guimerá
Logogrifo numérich.—Pomera.
Cadena de punts.—

a s
s i s
s e l
t i a
a l a
a l l
t u

Geroglífich.—Dins de las cascadas viu
lo peix.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
—6, Sant Ramon, 6—BARCELONA—